

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
& ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

20/05/2013

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1 : Θεωρία σχολικού βιβλίου σελίδα 28

A2 : Θεωρία σχολικού βιβλίου σελίδα 14

A3 : Θεωρία σχολικού βιβλίου σελίδα 87

A4 : α) Λ , β) Σ , γ) Λ , δ) Λ , ε) Λ

ΘΕΜΑ Β

B1 : Για τον υπολογισμό των πιθανοτήτων $P(\omega_1)$ και $P(\omega_3)$ έχουμε:

➤ $P(\omega_1) = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{x^2 + x + 1} - 1}{x^3 + x^2} \stackrel{\left(\frac{0}{0}\right)}{=} \text{απροσδιόριστη μορφή} . \text{ Άρα:}$

$$\begin{aligned} P(\omega_1) &= -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{x^2 + x + 1} - 1}{x^3 + x^2} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(\sqrt{x^2 + x + 1} - 1)(\sqrt{x^2 + x + 1} + 1)}{(x^3 + x^2)(\sqrt{x^2 + x + 1} + 1)} = \\ &= -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{1}{x(\sqrt{x^2 + x + 1} + 1)} = -\frac{1}{2} \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{4} \end{aligned}$$

➤ Είναι $P(\omega_3) = f'(1)$ όπου $f(x) = \frac{x}{3} \ln x$, $x > 0$ και $f'(x) = \frac{1}{3}(x \cdot \ln x)' = \frac{1}{3}(\ln x + 1)$, για $x = 1$ προκύπτει

$$P(\omega_3) = f'(1) = \frac{1}{3}$$

B2 : Είναι $\frac{1}{3} \leq P(A') \leq \frac{3}{4} \Leftrightarrow \frac{1}{3} \leq 1 - P(A) \leq \frac{3}{4} \Leftrightarrow \frac{1}{4} \leq P(A) \leq \frac{2}{3}$

$P(A) \geq P(\omega_1)$ και $P(A) \geq P(\omega_4)$, άρα $P(A) \geq P(\omega_1) = \frac{1}{4}$ επίσης ισχύει

$$P(A \cup B) \leq 1 \Leftrightarrow P(A) + P(B) - P(A \cap B) \leq 1 \Leftrightarrow P(A) \leq 1 - (P(B) - P(A \cap B)) \Leftrightarrow P(A) \leq 1 - \left(\frac{7}{12} - \frac{1}{4}\right) \Leftrightarrow P(A) \leq \frac{2}{3}$$

όπου $P(B) = P(\omega_1) + P(\omega_3) = \frac{1}{4} + \frac{1}{3} = \frac{7}{12}$

και $P(A \cap B) = P(\omega_1) = \frac{1}{4}$

B3: (α' τρόπος)

$$P(A') = P(\omega_2) + P(\omega_3) \Leftrightarrow \frac{3}{4} = \frac{1}{3} + P(\omega_2) \Leftrightarrow P(\omega_2) = \frac{5}{12}$$

$$P(A') = 1 - P(A) \Leftrightarrow \frac{3}{4} = 1 - (P(\omega_1) + P(\omega_4)) \Leftrightarrow \frac{3}{4} = 1 - \frac{1}{4} - P(\omega_4) \Leftrightarrow P(\omega_4) = 0$$

$$P[(A - B) \cup (B - A)] = P(A - B) + P(B - A) = P(A) + P(B) - 2P(A \cap B) = \frac{1}{4} + \frac{7}{12} - 2 \cdot \frac{1}{4} = \frac{1}{3}$$

$$P(A' - B') = P(A' \cap B) = P(B - A) = P(B) - P(A \cap B) = \frac{7}{12} - \frac{1}{4} = \frac{1}{3}$$

B3: (β' τρόπος)

Είναι $A' = \{\omega_2, \omega_3\}$, άρα $P(A') = P(\omega_2) + P(\omega_3) \Leftrightarrow P(\omega_2) = P(A') - P(\omega_3) \Leftrightarrow P(\omega_2) = \frac{3}{4} - \frac{1}{3} = \frac{5}{12}$

Ισχύει $P(\omega_1) + P(\omega_2) + P(\omega_3) + P(\omega_4) = 1 \Leftrightarrow P(\omega_4) = 1 - (P(\omega_1) + P(\omega_2) + P(\omega_3)) \Leftrightarrow P(\omega_4) = 1 - \left(\frac{1}{4} + \frac{5}{12} + \frac{1}{3}\right) = 0$

$A - B = \{\omega_4\}$ και $B - A = \{\omega_3\}$ άρα $(A - B) \cup (B - A) = \{\omega_3, \omega_4\}$ οπότε

$$P[(A - B) \cup (B - A)] = P(\omega_3) + P(\omega_4) = \frac{1}{3} + 0 = \frac{1}{3}$$

$A' = \{\omega_2, \omega_3\}$ και $B' = \{\omega_2, \omega_4\}$ άρα $A' - B' = \{\omega_3\}$ οπότε $P(A' - B') = P(\omega_3) = \frac{1}{3}$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1 :

$x_{\min} = 50$ άρα $\alpha_0 = 50$

Έχουμε $x_4 = 85$ οπότε, $\frac{\alpha_3 + \alpha_4}{2} = 85 \Leftrightarrow \frac{\alpha_0 + 3c + \alpha_0 + 4c}{2} = 85 \Leftrightarrow 2\alpha_0 + 7c = 170 \Leftrightarrow \boxed{c = 10}$.

Γ 2.

Έχουμε $\delta = 75$ άρα $\frac{f_3}{2} + f_4 = 0,5$ και $f_4 = 2f_3$ επομένως $\frac{f_3}{2} + 2f_3 = 0,5 \Leftrightarrow f_3 + 4f_3 = 1 \Leftrightarrow \boxed{f_3 = 0,2}$

Άρα και $\boxed{f_4 = 0,4}$.

Από τον τύπο της μέσης τιμής έχουμε: $\bar{x} = \sum_{i=1}^4 x_i \cdot f_i = x_1 \cdot f_1 + x_2 \cdot f_2 + x_3 \cdot f_3 + x_4 \cdot f_4$

$$74 = 55 \cdot f_1 + 65 \cdot f_2 + 75 \cdot 0,2 + 85 \cdot 0,4 \Leftrightarrow 55 \cdot f_1 + 65 \cdot f_2 = 25$$

Έχουμε το σύστημα: $\begin{cases} 55 \cdot f_1 + 65 \cdot f_2 = 25 \\ f_1 + f_2 = 0,4 \end{cases} \Leftrightarrow 55 \cdot f_1 + 65 \cdot (0,4 - f_1) = 25 \Leftrightarrow 55 \cdot f_1 + 26 - 65 \cdot f_1 = 25$

Άρα $10f_1 = 1 \Leftrightarrow \boxed{f_1 = 0,1}$ και $f_2 = 0,4 - 0,1 \Leftrightarrow \boxed{f_2 = 0,3}$ επομένως ο πίνακας συμπληρώνεται ως εξής

ΚΛΑΣΕΙΣ	x_i	f_i
50 – 60	55	0,1
60 – 70	65	0,3
70 – 80	75	0,2
80 – 90	85	0,4
ΣΥΝΟΛΟ		1

Γ3. Βρίσκουμε τις συχνότητες:

$$v_1=0,1v \quad \text{και} \quad x_1v_1=5,5v$$

$$v_2=0,3v \quad \text{και} \quad x_2v_2=19,5v$$

$$v_3=0,2v \quad \text{και} \quad x_3v_3=15v$$

$$\text{επίσης} \quad v_4=0,4v \quad \text{άρα} \quad \bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^3 x_i \cdot v_i}{v - 0,4v} = \frac{5,5v + 19,5v + 15v}{0,6v} = \frac{40v}{0,6v} = \frac{200}{3}$$

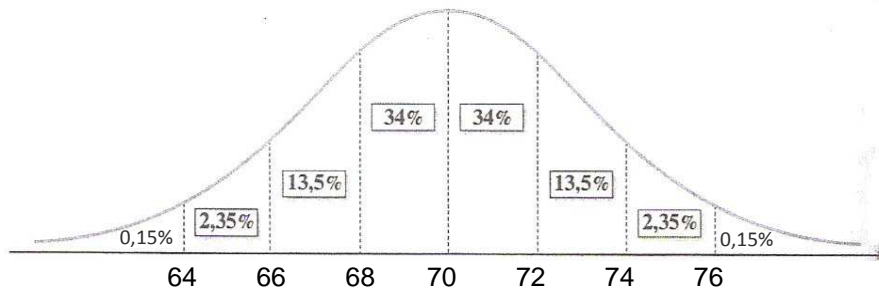
Γ4: Για τον υπολογισμό των $\bar{x}$ και s λύνουμε το σύστημα: $\begin{cases} \bar{x} + 2s = 74 \\ \bar{x} - s = 68 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \bar{x} = 70 \\ s = 2 \end{cases}$

Τα ποσοστά στα επιμέρους διαστήματα κατανέμονται ως εξής:

Στο (68,70) και (70,72) το 34% , στο (66,68) και (72,74) το $\left(\frac{95-68}{2}\right)\% = 13,5\%$, στο (64,66) και (74,76)

το $\left(\frac{99,7-95}{2}\right)\% = 2,35\%$ και

Για μικρότερο του 64 έχουμε 0,15% και για μεγαλύτερο του 76 έχουμε 0,15

Για την ομοιογένεια έχουμε:

$$CV = \frac{s}{\bar{x}} = \frac{2}{70} = \frac{1}{35} < \frac{1}{10} \text{ άρα το δείγμα είναι ομοιογενές}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1 : Η εξίσωση της εφαπτομένης είναι : $(\varepsilon) : y - f(1) = f'(1)(x-1)$, όπου $f(1)=k>1$ και $f'(x) = \ln x + 1$, όπου $f'(1)=1$, οπότε $(\varepsilon): y-k = x-1 \Leftrightarrow y=x+k-1$

Σημεία τομής με άξονες:

$$x'x : y=0, \text{ άρα } x=1-k < 0, A(1-k, 0)$$

$$y'y : x=0, \text{ άρα } y=k-1 > 0, B(0, K-1)$$

$$E_{\text{ΤΡΙΥ}} = E_{\text{ΑΟΒ}} = \frac{1}{2} \|1-k\| |k-1| = \frac{1}{2} (k-1)(k-1) = \frac{1}{2} (k-1)^2 \text{ θέλουμε}$$

$$E < 2 \Leftrightarrow \frac{1}{2} (k-1)^2 < 2 \Leftrightarrow (k-1)^2 < 4 \Leftrightarrow -2 < k-1 < 2 \Leftrightarrow -1 < k < 3, \quad k > 1 \text{ και } k \in \mathbb{Z}, \text{ άρα } k=2$$

Δ2: α) Η (ε) γίνεται : $y=x+1$

$$\text{Τα σημεία } (x_i, y_i) \text{ με } i=1,2,\dots,50 \text{ και } \bar{y} = \bar{x} + 1 \Leftrightarrow \bar{x} = \bar{y} - 1 \Leftrightarrow \bar{x} = 31 - 1 \Leftrightarrow \bar{x} = 30$$

Οι νέες τετμημένες γίνονται: $(x_1+3), (x_2+3), \dots, (x_{20}+3), x_{21}, \dots, (x_{36}-\lambda), \dots, (x_{50}-\lambda)$

Οπότε η νέα μέση τιμή $\bar{x}_N$ γίνεται:

$$\begin{aligned} \bar{x}_N &= \frac{1}{50} [(x_1+3) + (x_2+3) + \dots + (x_{20}+3) + x_{21} + \dots + (x_{36}-\lambda) + \dots + (x_{50}-\lambda)] \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 31 \cdot 50 = (x_1 + x_2 + \dots + x_{20}) + (x_{21} + \dots + x_{35}) + (x_{36} + \dots + x_{50}) + 3 \cdot 20 + 15(-\lambda) \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 1550 = \sum_{i=1}^{50} x_i + 60 - 15\lambda \Leftrightarrow 1550 = 50\bar{x} + 60 - 15\lambda \Leftrightarrow 1550 = 50 \cdot 30 + 60 - 15\lambda \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow \lambda = \frac{10}{15} \Leftrightarrow \lambda = \frac{2}{3} \end{aligned}$$

Δ3: Είναι $f'(x) = \ln x + 1, x > 0$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \ln x + 1 = 0 \Leftrightarrow \ln x = -1 \Leftrightarrow \boxed{x = \frac{1}{e}} \text{ και}$$

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow \ln x + 1 > 0 \Leftrightarrow \ln x > -1 \Leftrightarrow \boxed{x > \frac{1}{e}}.$$

Έτσι ο πίνακας μεταβολών της f και προσήμου της f' γίνεται:

x	0	$\frac{1}{e}$	$+\infty$
$f'(x)$		-	+
$f(x)$			

Οπότε $f(x) > 0$ για κάθε $x > 0$ επειδή $f(x) \geq f\left(\frac{1}{e}\right)$ για κάθε $x > 0$.

Στο $\left[\frac{1}{e}, +\infty\right)$ η f είναι γνησίως αύξουσα άρα από τη σχέση: $\frac{1}{e} < \alpha < \beta < \gamma < e$ έχουμε:

$f\left(\frac{1}{e}\right) < f(\alpha) < f(\beta) < f(\gamma) < f(e)$ επιπλέον έχουμε ότι $f'\left(\frac{1}{e}\right) = 0$ άρα έχουμε τελικά:

$f'\left(\frac{1}{e}\right) < f(\alpha) < f(\beta) < f(\gamma) < f(e)$ και επομένως: $R = f(e) - f'\left(\frac{1}{e}\right) = e + 2 - 0 = e + 2$.

Μέση τιμή: $\bar{x} = \frac{f'\left(\frac{1}{e}\right) < f(\alpha) < f(\beta) < f(\gamma) < f(e)}{5} = \frac{\alpha \ln \alpha + 2 + \beta \ln \beta + 2 + \gamma \ln \gamma + 2 + e + 2}{5} =$

$$\frac{\ln \alpha^\alpha + \ln \beta^\beta + \ln \gamma^\gamma + e + 8}{5} = \frac{\ln(\alpha^\alpha \cdot \beta^\beta \cdot \gamma^\gamma) + e + 8}{5} = \frac{7 + e + 8}{5} = 3 + \frac{e}{5}.$$

Δ4 : Αφού η γωνία που σχηματίζει με τον x' είναι οξεία πρέπει

$$f'(t) > 0 \Leftrightarrow \ln t + 1 > 0 \Leftrightarrow \ln t > -1 \Leftrightarrow t > \frac{1}{e}$$

Άρα $A = \{t_{11}, t_{12}, \dots, t_{30}\}$ με $N(A) = 20$

$$f(t) > f'(t) + 1 \Leftrightarrow t \cdot \ln t + 2 > \ln t + 1 + 1 \Leftrightarrow (t-1) \cdot \ln t > 0 \text{ που ισχύει για } t \in (0, 1)$$

Οπότε $B = \{t_1, t_2, \dots, t_{29}\}$ αφού $t_{30} = 1$. Έτσι $A \cap B = \{t_{11}, t_{12}, \dots, t_{29}\}$ με $N(A \cap B) = 19$

$$\alpha. P(A) = \frac{N(A)}{N(\Omega)} = \frac{20}{30} = \frac{2}{3}$$

$$\beta. P(A \cap B) = \frac{N(A \cap B)}{N(\Omega)} = \frac{19}{30}$$